

Meža īpašnieku kooperācija Latvijā un Eiropas Savienībā. Valsts un ES atbalsts meža nozarē. Meža īpašnieku pieredze un īstenotie projekti.

Koknesē, 18.02.2016

Meža īpašnieku kooperatīvu apgrozījums:

(2007. gadā, miljonos eiro)

- Somijā 7669
- Zviedrijā 2587
  - Vācijā 850
- Norvēģijā 340
- Francijā 250
  - Dānijā 85
  - Latvijā 0

Meža kooperācija Somijā

- Viens liels kooperatīvs (Metsäliitto) un divi pavisam mazi (Ålandu salās).
- 131 800 biedru (14% no visiem īpašniekiem).
- No biedriem iepērk 18 miljonus kubikmetru apaļkoksnes (31% no valstī nozāgētā apjoma).
- Biedriem pieder 5,3 miljoni hektāru meža (45% no privātajiem mežiem).
- 3500 darba vietas kooperatīvā, 20 500 kopā.

Meža kooperācija Zviedrijā

- Pieci kooperatīvi, no kuriem četri darbojas pēc ģeogrāfiskā principa.
- 107 000 biedru (32% no visiem īpašniekiem).
- No biedriem iepērk 25 miljonus kubikmetru apaļkoksnes (27% no valstī nozāgētā apjoma).
- Biedriem pieder 6,4 miljoni hektāru meža (54% no privātajiem mežiem).
- Kooperatīvi nodrošina 4500 darba vietas.

Meža kooperatīvi Norvēģijā

- 8 kooperatīvi, kas darbojas pēc reģionālā principa, 500 miljoni eiro ieguldīti pārstrādē.
- 40 000 biedru (33% no visiem īpašniekiem).
- No biedriem iepērk ap 9 miljoniem kubikmetru apaļkoksnes (75% no valstī nozāgētā apjoma).
- Biedriem pieder 3,5 miljoni hektāru produktīvā meža (58% no privātajiem mežiem).
- Kooperatīvi nodrošina 350 darba vietas.

Meža īpašnieku kooperācija Latvijā

- Pastāv kopš 2012. gada.
- Trīs strādājoši kooperatīvi.
- Rezultāti 2015. gada 10 mēnešos:
  - apgrozījums 1,1 miljons eiro
  - pārdotā koksne 25 tūkstoši kubikmetru
  - apsaimniekotās platības 6000 ha
  - biedru skaits 150

Meža īpašnieku kooperatīvi

MPKS «Mežsaimnieks» (Alsunga, 2012)

MPKS «Vidzeme» (Madona, 2012)

MPKS «L.V. Mežs» (Inčukalns, 2013)

MPKS «Vidzemes ekomežs» (Līgatne, 2013)

MPKS «Ūsiņš» (Ogre, 2014)

Racionālā jēga

Meža īpašumu var ...

- Apsaimniekot pats īpašnieks
- Iesaistīt apsaimniekošanā vietējo mežzini
- Iesaistīt starpnieku vai uzņēmumu
- Kopš 2012. gada - uzticēt apsaimniekošanu kooperatīvajai sabiedrībai

Kāpēc kooperatīvs?

- Labākas koksnes cenas un uzmērīšana
- Lielākas garantijas darbu kvalitatīvā izpildē
- Mazāki finanšu riski
- Bezmaksas informācija un konsultācijas
- Izglītojošie semināri
- Socializēšanās ar domu biedriem (tusiņi)
- Īpašuma daļa uzņēmumā, kas nodarbojas ar Jūsu meža īpašuma apsaimniekošanu
- Godīgums

Protams ...

Protams, kooperatīvam IR JĀBŪT

KONKURĒTSPĒJĪGAM

salīdzinājumā ar visām citām

alternatīvām

MPKS Mežsaimnieks

Kurzemē paveiktais kopš 2012. gada

Ko darām paši?

- Īpašumu apsekošana un biedru konsultēšana
- Cirsmu skiču gatavošana
- Eiropas projektu rakstīšana
- Koksnes tirdzniecība

Ko mēs organizējam?

- Meža inventarizācija
- Augsnes gatavošana
- Stādu iegāde, stādīšana un papildināšana
- Jaunaudžu kopšana
- Mežizstrāde un pievešana
- Koksnes transportēšana
- Robežstīgu tīrīšana
- Meža ceļu būve un **meliorācija**

Saimnieciskā darbība

- MPKS «Mežsaimnieks» apgrozījums (eiro)

2012 – 12 tūkstoši

2013 – 69 tūkstoši

2014 – 170 tūkstoši

2015 – 780 tūkstoši

2016 (plāns) – 1,6 miljoni

Biedru skaits

MPKS «Mežsaimnieks» biedru skaita
pieaugums:

2012 – 18

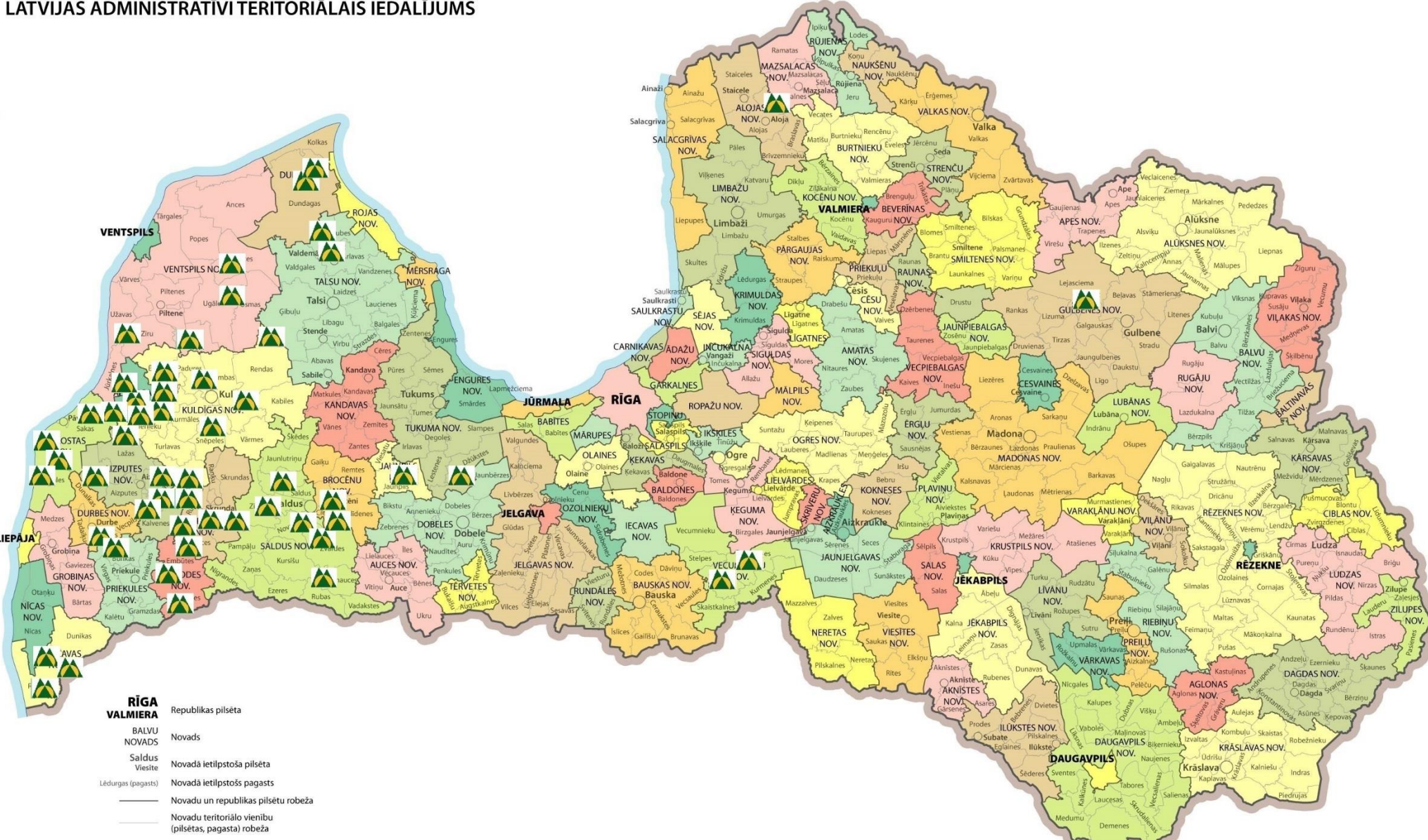
2013 – 18

2014 – 32

2015 – 58

LATVIJAS ADMINISTRATĪVI TERITORĀLAIS IEDALĪJUMS

Pārdotā koksne

- MPKS «Mežsaimnieks» koksnes tirdzniecība (kubikmetros)

2012 – 0,4 tūkstoši

2013 – 1,3 tūkstoši

2014 – 4,2 tūkstoši

2015 – 20 tūkstoši

2016 plāns – 40 tūkstoši

Citi mežsaimnieciskie darbi ...

- Augsnes gatavošana
2014 – 6 ha, 2015 – ap 100 ha
- Stādīšana
2015 – 6 ha, 2015 – ap 100 ha
- Jaunaudžu kopšana (Eiropa)
2015 – 20 ha, 2016 – ap 200 ha
- Meža ceļu būve
2014 – neviens, 2015 – 2 nelieli objekti
- Meža meliorācija
2015 – neviens, 2016 – viens objekts

Projektu finansējuma piesaiste

- **Biedrība «Meža īpašnieku kooperācijas atbalsta fonds»**
  - Zemkopības ministrijas Meža attīstības fonds (2014)
  - ERASMUS+ (2015 – 2017)
- **Kooperatīvā sabiedrība «Mežsaimnieks»**
  - Lauku tīkls (2015)
  - Atbalsts ražotāju grupām (2015 – 2020)

Rezumējot ...

- Tirgū pēdējo divu gadu laikā ir ienākuši pašiem meža īpašniekiem piederoši koksnes tirdzniecības un mežsaimniecisko pakalpojumu iepirkšanas uzņēmumi
- Vismaz daļa no šiem uzņēmumiem jau šodien spēj nodrošināt pilnu mežsaimniecisko darbu ciklu
- Lai arī meža kooperatīvu apgrozījums strauji aug, tas ir neliels un kooperatīvi šobrīd aptver tikai vienu meža īpašnieku no tūkstoša
- Tālākās attīstības potenciāls tuvākajos gados ir ievērojams

Eiropas atbalsts mežsaimniecībai

Atbalstāmā aktivitāte	Attiecināmo izmaksu summa (euro par hektāru)		Atbalsta intensitāte (%)
	par mežaudzes ierīkošanu	par retināšanu vai kopšanu	
Meža ieaudzēšana			
Meža ieaudzēšana	1085	204	70 mistraudzēm* un priedēm tīraudzē
ieaugušas mežaudzes papildināšana un kopšana	648	204	70 mistraudzēm* un priedēm tīraudzē
Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana			
Meža atjaunošana un kopšana	1085	204	100
Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai			
Jaunaudžu retināšana	–	440	70 mistraudzēm* un priedēm 60 pārējām
Jaunaudžu retināšana ar atzarošanu	–	613	70 mistraudzēm* un priedēm 60 pārējām
Neproduktīvas mežaudzes nomaiņa			
Valdošās koku sugas nomaiņa	993	204	70 mistraudzēm*
		307**	

Atlases kritēriji pasākumā «Meža ieaudzēšana»

Kritēriju grupa	Kritērijs	Punktu skaits kritērijā	Maks punktu skaits
Erozijai pakļautās zemes vienība	Meža ieaudzēšana tiek veikta erozijai pakļautā zemes vienībā (E2, E3)	10	10
	Meža ieaudzēšana netiek veikta erozijai pakļautā zemes vienībā (E2, E3)	0	
Zemes kvalitatīvais novērtējums ballēs	I kvalitātes grupa – līdz 10 ballēm ieskaitot	15	15
	II kvalitātes grupa – no 11 līdz 20 ballēm ieskaitot	10	
	III kvalitātes grupa – vairāk par 20 ballēm	5	
Krūmāji	Krūmāji aizņem vairāk nekā 50 procentus no kopējās platības, kurā plānots īstenot projektu	20	
	Krūmāji aizņem līdz 50 procentiem no kopējās platības, kurā plānots īstenot projektu	10	20
Priekšroka saņemt publisko finansējumu ir pretendents, kas projektu īsteno teritorijā, kurā meža ieaudzēšana ir saskaņā ar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumiem vai dabas aizsardzības plānu	Meža ieaudzēšana ir saskaņā ar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumiem vai dabas aizsardzības plānu	5	5
Atbalsta pretendents	Pretendents ir meža īpašnieku kooperatīva (mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības) vai biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrētas meža īpašnieku biedrības biedrs*	10	10
Īpašumā esošā meža platība	Pārējie	0	
	Līdz 10 ha	15	
	No 10 līdz 50 ha	10	15
	Vairāk nekā 50 ha	0	
		Kopā	75

Minimālais punktu skaits, lai pretendētu uz atbalstu, ir 30 punkti

Atlases kritēriji «leguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai»

Kritēriju grupa	Projekta atlases kritērijs	Rādītājs	Punktu skaits kritērijā	Maks punktu skaits
Atbalsta pretendents	Pretendents ir meža īpašnieku kooperatīva (mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības) vai biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrētas meža īpašnieku biedrības biedrs*	Jā	10	10
		Nē	0	
Projekta ietvaros veicamā darbība	Paredzēta sētas vai stādītas mežaudzes retināšana	Jā	15	15
		Nē	0	
Ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas sertifikāts	Attiecīgajai platībai, kurā paredzēta mežaudžu retināšana vai mežaudžu nomaiņa, ir piešķirts ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas sertifikāts	Jā	10	10
		Nē	0	
Koku skaita samazināšana	Attiecīgajā platībā, kurā paredzēta mežaudžu retināšana, plānota augšanas telpas atbrīvošana, koku skaitu samazinot par vismaz 500 kokiem vienā hektārā atbilstoši Meža apsaimniekošanas atbalsta pasākumu plānam	Jā	25	25
		Nē	0	
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 10 ha		15	15
	No 10 līdz 50 ha		10	
	Vairāk nekā 50 ha		0	
Koku skaita saglabāšana	Attiecīgajā platībā, kurā paredzēta mežaudžu nomaiņa, plānots vismaz 30 līdz 50 vecākos augtspējīgos kokus uz hektāru saglabāt vismaz piecus gadus atbilstoši Meža apsaimniekošanas atbalsta pasākumu plānam	Jā	20	20
		Nē	0	

Kopā 95

Paldies par uzmanību!

www.mezsaimnieks.lv